

หลักสูตรอาชีพการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม จำนวน 3 ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอโพทะเล

ความเป็นมา

ประวัติการทำผ้ามัดย้อมได้เริ่มต้นขึ้นในสมัยเอเซียโบราณแผ่ขยายไปยังตอนกลางของทวีปอินเดียไปยังมาเลเซีย และข้ามไปยังแอฟริกา การทอผ้าที่มีมาแต่โบราณนอกจากจะขุดพบในสมัยจีนโบราณแล้ว ยังมีที่มาจากพวกคาราวานในสมัยก่อนรวมทั้งที่มาของการทำไหมก็เริ่มในยุคนี้ด้วย ในทวีปอเมริกาเริ่มการมัดย้อมจากชาวโคลัมเบียในยุคแรก เพื่อการทอวงกลม และสีเหลือง ด้วยแบบง่ายๆ เป็นที่นิยมในเม็กซิโก กัวเตมาลา เปรู เติเลเวีย ปาลาโว และอาเจนตินา ในอเมริกาใต้และชาวอินเดียแดง

มัดย้อม (tie-dye) มีความหมายตรงตามตัวอักษร คือ นำผ้ามามัดด้วยวัสดุต่าง ๆ แล้วนำไปย้อมสี โดยใช้วิธีการกันสีด้วยวัสดุบางอย่าง เช่น ยางรัด เชือก หมุดปักผ้า ตัวหนีบกระดาษ หรือการเย็บ ซึ่งจะช่วยกันไม่ให้สีแทรกซึมลงไป การออกแบบ การกันสีขึ้นอยู่กับวัสดุที่ใช้ นอกนั้นผลการออกแบบยังขึ้นอยู่กับปริมาณสีย้อมและการแทรกซึมของสีในผ้าที่มัดด้วย การทำให้ผ้าเกิดรอยต่าง โดยใช้เทคนิคการทำลวดลายโดยการมัด การพับ การเย็บ และอุปกรณ์อื่น ๆ ให้เป็นลวดลายตามที่ต้องการ

ผ้ามัดย้อม เกิดจากการนำ "คราม" สีจากพืชจากธรรมชาติ โดยภูมิปัญญาชาวบ้าน นำมาผ่าน การบีบ ผ่านการคั้น ผ่านความตั้งใจ ผ่านการนวด ความชุ่มเห การเรียนรู้ ใส่ความคิด ความสร้างสรรค์ เกรงว่าภูมิปัญญา กำลังจะหายไป จึงได้มีการอนุรักษ์ด้วยการทำผ้ามัดย้อม โดยใช้ครามเป็นวัสดุในการทำสีผ้า และลวดลาย หรือสีชนิดต่าง ๆ เพื่อเพิ่มความทันสมัยให้กับผลิตภัณฑ์ เนื่องจากผ้าเช็ดหน้าเป็นผลิตภัณฑ์ที่คนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่าย และต้นทุนไม่สูงมากนัก อีกทั้งจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ คือ ลวดลายผ้าที่หลากหลายซึ่งผู้ทำอาจใส่ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองลงไปในผลงานทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพและความต้องการของชุมชน
3. สามารถนำความรู้ไปสร้างอาชีพเสริม หรือสร้างเป็นอาชีพหลักเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว
4. สามารถนำความรู้จากการอบรมไปสร้างอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ ให้กับตนเองและครอบครัว
5. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
6. เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม
2. มีทักษะในการคำนวณต้นทุนกำไรในการประกอบอาชีพ
3. สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
4. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเป็นอาชีพใหม่ให้กับชุมชนได้
5. สามารถนำสินค้าไปจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ได้
6. มีความพึงพอใจในการฝึกอาชีพ หลักสูตรการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพและมีความสนใจที่จะประกอบอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา จำนวน 3 ชั่วโมง

1. ภาคทฤษฎี 1 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ 2 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1.	ช่องทางการประกอบอาชีพ การทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม	1.1 บอกความสำคัญในการประกอบอาชีพ การทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อมได้ 1.2 บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อมได้ 1.3 บอกทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อมได้	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพ การทำ ผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม 1.2 ความเป็น ไปได้ใน การประกอบอาชีพ 1.3 ทิศทางพัฒนาการประกอบอาชีพการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม	1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่อของจริง เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน 1.2 วิเคราะห์อาชีพที่จะสามารถเลือกประกอบอาชีพได้ ในชุมชน 1.3 กำหนดทิศทางการพัฒนาการประกอบอาชีพโดยใช้กระบวนการคิดเป็น และมีความเป็นไปได้ตามบริบทชุมชน	20 นาที	-
2.	ทักษะการประกอบอาชีพ การทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม	2.1 บอกความเป็นมาและประโยชน์ได้ 2.2 สามารถเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ได้ 2.3 บอกขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์การทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อมได้ 2.4 บอกขั้นตอนการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อมได้ 2.5 บอกขั้นตอนการทำบรรจุภัณฑ์ผ้าเช็ดหน้ามัดย้อมได้	2.1 ความเป็นมาและประโยชน์ 2.2 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเลือกซื้อเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ 2.3 ขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์การทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม 2.4 ขั้นตอน การทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม 2.5 ขั้นตอนการทำบรรจุภัณฑ์ผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม	2.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความเป็นมาและประโยชน์ของการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม 2.2 วิทยากรอธิบายการเลือกซื้อ เลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ 2.3 วิทยากรสาธิตขั้นตอนการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม และฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติ 2.4 วิทยากรสาธิตขั้นตอนวิธีการทำบรรจุภัณฑ์ผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม และฝึกให้ผู้เรียนปฏิบัติ	20 นาที	2 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
3.	การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม	3.1 สามารถคำนวณต้นทุน กำไร ได้ 3.2 สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้	3.1 การคำนวณต้นทุน กำไร ในการประกอบอาชีพ 3.2 การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	3.1 วิทยากรอธิบายวิธีการคิดต้นทุน ในการผลิตสินค้า การกำหนดราคาขาย การส่งเสริมการขาย สถานที่วางจำหน่าย 3.2 ผู้เรียนถอด องค์ความรู้ที่ได้ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	20 นาที	-

สื่อการเรียนรู้

1. สื่อเอกสารความรู้ การทำผ้าเช็ดหน้ามัดย้อม
2. แหล่งเรียนรู้, อินเทอร์เน็ตในเว็บไซต์ต่าง ๆ
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ/ภูมิปัญญา/ตัวอย่างของจริง
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้/วัสดุอุปกรณ์ของจริงที่นำมาใช้ในการฝึกปฏิบัติ

การวัดผลและประเมินผล

1. แบบประเมินความพึงพอใจประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. สรุปรายงานและผลดำเนินโครงการ และการฝึกปฏิบัติจริง(ชิ้นงาน)
3. การประเมินผลงานในเชิงประจักษ์/การติดตามนำความรู้ไปใช้

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลงานจากการฝึกปฏิบัติที่มีคุณภาพตลอดหลักสูตร

หมายเหตุ : สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม